

C-271/20. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2020. június 19.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Verwaltungsgericht Berlin (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. június 11.

Felperes:

Aurubis AG

Alperes:

Bundesrepublik Deutschland

Az alapeljárás tárgya

A Deutsche Emissionshandelsstelle (német kibocsátás-kereskedelmi hatóság, a továbbiakban: DEHSt) kiosztásról szóló határozatának megtagadása – Tüzelőanyag-referenciaértékkel rendelkező létesítményrész – Technológiai kibocsátásokkal rendelkező létesítményrész

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az uniós jog értelmezése, EUMSZ 267. cikk

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Teljesülnek-e a kibocsátási egységek tüzelőanyag-referenciaértékkel rendelkező létesítményrész alapján történő ingyenes kiosztásának a 2011/278/EU bizottsági határozat 3. cikkének d) pontja szerinti feltételei, ha a 2003/87/EK irányelv I. melléklete szerinti, nemvasfémek előállítására szolgáló létesítményben egy primer réz előállítására szolgáló flash

kemencében kéntartalmú rézkoncentrátumot használnak fel, és a koncentrátumban található rézérc olvasztásához szükséges nem mérhető hő lényegében a koncentrátumban található kén oxidációjával termelik, miáltal a rézkoncentrátumot nyersanyagghordozóként és hőtermelés céljára szolgáló éghető anyagként is használják?

2. Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

A harmadik kereskedési időszakra vonatkozó kibocsátási egységek ingyenes többletkiosztására vonatkozó igények teljesíthetők-e a harmadik kereskedési időszak végét követően a negyedik kereskedési időszak egységeivel, ha a kiosztásra vonatkozó ilyen igény fennállását a bíróság csak a harmadik kereskedési időszak lejártát követően állapítja meg, vagy a harmadik kereskedési időszak végével a még nem teljesített, kiosztásra vonatkozó igények megszűnnek?

Az uniós jog hivatkozott rendelkezései

A 2009. április 23-i 2009/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2009. L 140., 63. o.), a 2015. október 6-i (EU) 2015/1814 európai parlamenti és tanácsi határozattal (HL 2015. L 264., 1. o.) és legutóbb a 2018. március 14-i (EU) 2018/410 európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2018. L 76., 3. o.) módosított, az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2003. október 13-i 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2003. L 275., 32. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 7. kötet, 631. o.), a 3. cikkének t) pontja

A kibocsátási egységekre vonatkozó harmonizált ingyenes kiosztás uniós szintű átmeneti szabályainak a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 10a. cikke értelmében történő meghatározásáról szóló, 2011. április 27-i 2011/278/EU bizottsági határozat (HL 2011. L 130., 1. o.), a 3. cikkének d) és h) pontja

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

A 2011. július 27-i Gesetz über den Handel mit Berechtigungen zur Emission von Treibhausgasen (az üvegházhatású gázok kibocsátás-kereskedelméről szóló törvény, TEHG 2011), a 9. § (1) és (6) bekezdése, az I. melléklet 2. részének 1. pontja

A Verordnung über die Zuteilung von Treibhausgas-Emissionsberechtigungen in der Handelsperiode 2013 bis 2020 (az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek 2013 és 2020 közötti kereskedési időszakban történő kiosztásáról szóló rendelet, a továbbiakban: ZuV 2020) 2011. szeptember 26-i változata, a 2. §

27. pontja („Tüzelőanyag-referenciaértékkel rendelkező létesítményrész”) és 29. pontja („Technológiai kibocsátásokkal rendelkező létesítményrész”), a 3. §

A tényállás és az eljárás rövid bemutatása

- 1 A felperes egy, a kibocsátás-kereskedelmi rendszerben való részvételi kötelezettség hatálya alá tartozó, nemvas-nyersfémek előállítására szolgáló létesítményt üzemeltet Hamburgban, és rezet állít elő. A létesítmény két létesítményrészből, az északi nyerskohóműből és a keleti nyerskohóműből áll.
- 2 A keleti nyerskohómű egy úgynevezett elsődleges kohó, amelyben ércből a rézkoncentrátum megolvasztásával egy flash kemencében (további eljárási lépésekkel) primer rezet nyernek ki. Ennek során az Outokumpu-eljárást („flash smelting”) alkalmazzák.
- 3 A felperes 2012. január 20-i kérelme alapján a DEHSt a 2014. február 17-i határozatával a 2013-tól 2020-ig terjedő időszakra összesen 2 596 999 ingyenes kibocsátási egységet osztott ki a felperes részére. A felperes 2014. március 14-én panaszt nyújtott be. A panasz tárgyában 2018. április 3-án hozott határozatával a DEHSt a kiosztási határozatot részben – a kiosztásnak az 1 784 398 kibocsátási egységet meghaladó részében – hatályon kívül helyezte. Indokolásként a DEHSt kifejtette, hogy a rézkoncentrátum felhasználása a tüzelőanyag-referenciaértékkel rendelkező létesítményrész keretében nem vehető figyelembe, hanem azt egy technológiai kibocsátásokkal rendelkező létesítményrészhez kell hozzárendelni. A kiosztásra vonatkozó igény újraszámítását követően a DEHSt visszakövetelt 523 027 kibocsátási egységet.
- 4 A felperes a 2018. április 30-án indított keresetével vitatja a panasz tárgyában hozott határozatot, amennyiben e határozatban részben visszavonták az eredeti kiosztást.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 5 A felperes úgy véli, hogy 1 154 794 kibocsátási egység többletkiosztására jogosult.
- 6 A rézkoncentrátumban található kén elégetésével termelt hő tekintetében a felperes a 2020. évi ZuV 2. §-ának 27. pontja, illetve a 2011/278 határozat 3. cikkének d) pontja szerinti tüzelőanyag-referenciaértéken alapuló kiosztásra jogosult.
- 7 A felperes által a flash eljáráshoz használt rézkoncentrátum réz- és vas-szulfidokból (30–30% rézből, vashól és kénből) áll. Emellett a koncentrátum nyomokban szenet és más fémeket tartalmaz. A felhasznált rézászványok a kalkopirit (CuFeS_2), a kalkozin (Cu_2S), a kovellin (CuS) és a bornit (Cu_5FeS_4), valamint a pirit (FeS_2).

- 8 Az Outukumpu-eljárás részletesen leírt lépéseiben SO₂ keletkezik, CO₂ azonban nem. Csekély mennyiségű CO₂ a kis mennyiségben felhasznált szén oxidációjából keletkezik. A felhasznált rézkoncentrátum körülbelül 0,7%-os (tömegszázalékos) széntartalommal rendelkezett. E széntartalomból keletkezik a flash kemencében – az abban zajló oxidációs folyamatok következtében – szén-dioxid kibocsátás. Éghajlatkímélő gyártási módszerről van szó. Más rézgyártók széntartalmú tüzelőanyagok további felhasználására vannak utalva. A felperes 2008-ig kiegészítőleg nehéz tüzelőolajat használt, ezt követően azonban optimalizálta a gyártási folyamatot az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása tekintetében.
- 9 A keleti nyerskohómű létesítményrészben keletkező hő tüzelőanyagok égetésével termelik. Az égetés valamely anyag oxigénnel vagy más oxidálószerrel létrejövő kémiai kötése (reakciója). Uniós jogi szempontból az „égetés” fogalmat a 2003/87 irányelv 3. cikkének t) pontja tüzelőanyagok oxidálásaként határozza meg. A Bíróság 2019. június 20-i ExxonMobil Production Deutschland ítélete (C-682/17, EU:C:2019:518, 53. pont) szerint ez nincs CO₂-t létrehozó oxidációs reakciókra korlátozva. A flash kemencében a vas és a kén oxidációjára egy erősen exoterm reakcióban kerül sor.
- 10 A flash kemencében elégő kén is tüzelőanyag, mivel éghető anyag, és az égése során hő szabadul fel. A rézkoncentrátumban található kalkopirit magas fűtőértékkel rendelkezik. A 2011/278 határozat 3. cikke d) pontjának szövegéből nem állapítható meg, hogy a tüzelőanyagnak való minősülés azt feltételezné, hogy a hőtermelésnek kell az elsődleges célnak lennie, illetve, hogy szabványos tüzelőanyagról, mint például szénről, nyersolajról vagy földgázzal kell, hogy szó legyen.
- 11 A „tüzelőanyag” fogalom egy gyűjtőfogalom, amelyet tágan kell értelmezni, és amely az összes éghető anyagot magában foglalja. Az ipari kibocsátásokról szóló 2010/75/EU irányelv 3. cikkének 24. pontja a tüzelőanyagot bármilyen szilárd, folyékony vagy gáz-halmazállapotú éghető anyagként határozza meg.
- 12 A rézkoncentrátumban a réz nyersanyag, a kén pedig tüzelőanyag minősül. A flash kemencében történő kénégetés elsődleges célja önmagában a hőtermelés. A primer réz nem lenne kinyerhető, ha a rézkoncentrátumban található kén tartalom égetésével a flash kemencében nem kerülne sor nagyon intenzív hőtermelésre az érc megolvasztása céljából. A felperes létesítménye is csak a rézkoncentrátumban található kénnel mint tüzelőanyaggal üzemeltethető.
- 13 A felperes a kiosztási elemek hierarchiája tekintetében rámutat arra, hogy az alperes mindig a három, úgynevezett tartalék-referenciaérték hierarchikus viszonyából indult ki. A felperes véleménye szerint a jelen ügyben teljesülnek a tüzelőanyag-referenciaértéken alapuló kiosztási elem feltételei, így az alperes által képviselt jogi álláspont szerint az (alárendelt) technológiai kibocsátások alapján történő kiosztás már ezért nem jön tekintetbe.

- 14 A felperes másodlagosan azt adja elő, hogy a technológiai kibocsátásokkal rendelkező létesítményrész tényállási feltételei nem adóttak. A jelen ügyben releváns eljárásban nem kerül sor fémvegyületek kémiai redukciójára.
- 15 Az alperes úgy véli, hogy a felperes által felhasznált rézkoncentrátum nem részesülhet a tüzelőanyag-referenciaértéken alapuló kiosztásban. Tüzelőanyag-referenciaértékkel rendelkező létesítményrészről csak akkor van szó, ha a felhasználás elsődleges célja a hőtermelés; a felperesi létesítmény esetében réz előállítása az elsődleges cél.
- 16 A rézkoncentrátum egy nyersanyag, mivel a gyártási folyamat elsődleges célja réz előállítása. Ezenkívül – eltérően attól, amit a tüzelőanyag-referenciaérték számítása során feltételeznek – nem kerül sor a rézkoncentrátum teljes elégetésére.
- 17 Ezenkívül a tüzelőanyag-referenciaérték értelmében vett tüzelőanyagok esetében olyan tüzelőanyagokról van szó, amelyek más tüzelőanyagokkal, különösen földgázzal helyettesíthetők. A tüzelőanyag-referenciaérték nem szubszidiárius tényállás.
- 18 Az alperes ennél fogva úgy véli, hogy a jelen ügyben a technológiai kibocsátásokkal rendelkező létesítményrész feltételei állnak fenn.
- 19 A létesítményen belül fémvegyületek kémiai redukciójára kerül sor a flash kemencében is. A réz esetében a redukció olyan módon történik, hogy a réz-vas-szulfid réz-szulfidra redukálódik, és egy további lépésben a réz-szulfid rézzé redukálódik. Másodlagosan fennáll a fémvegyületek szennyeződéseinek eltávolítása, valamint a széntartalmú nyersanyagok felhasználása is, amelyek elsődleges célja nem a hőtermelés. E folyamat során CO₂-kibocsátás is keletkezik.
- 20 A tüzelőanyag-referenciaértékkel rendelkező létesítményrész feltételei nem teljesülnek, így a kiosztási elemek hierarchiájára vonatkozó kérdés nem releváns. Az egyfelől a hő/tüzelőanyag-referenciaérték és másfelől a technológiai kibocsátásokkal rendelkező létesítményrész elhatárolása szempontjából az alkalmazott anyag felhasználásának és az ipari eljárásnak az elsődleges célját kell figyelembe venni. Ahogy kifejtésre került, a jelen ügyben réz előállítása az elsődleges cél.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása

Az első kérdésről

- 21 Az e kérdésre adandó igenlő válasz és a rézkoncentrátum, illetve annak kéntartalma tüzelőanyagnak való minősülése esetén a felperes további kibocsátási egységek ingyenes kiosztására vonatkozó igénnyel rendelkezne, és a panasz tárgyában hozott, megátadott határozat jogellenes lenne.

- 22 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a 2019. július 20-i ExxonMobil Deutschland ítélet tisztázta, hogy a 2003/87 irányelv 3. cikkének t) pontja az „égetés” fogalmát nem korlátozza azon oxidációs reakciókra, amelyek maguk is üvegházhatású gázokat hoznak létre. Ezen ítélet 57. pontjában ezenkívül kifejtették, hogy a tüzelőanyag-égetési tevékenységet az úgynevezett Claus-eljárás alapján földgáz-kéntelenítési és kénkinyerési tevékenység céljából üzemeltetett létesítményben is folytatják.
- 23 Kérdéses, hogy ez a tüzelőanyag-referenciaértékre is vonatkozik-e ingyenes kibocsátási egységek kiosztása során, vagy ebben az esetben a tüzelőanyag szűkebb meghatározása szükséges.
- 24 Az ingyenes kiosztás célja a teljes adókötelezettség által keletkező nehézségek enyhítése. E cél mellett szól, hogy ingyenes kibocsátási egységeket kell kiosztani nem mérhető hő olyan tüzelőanyagokkal történő termelésére vonatkozóan, amelyek égetése – mint a földgáz esetében – szükségszerűen CO₂ vagy más üvegházhatást okozó gázok kibocsátását eredményezi. A felperes flash kemencéjében ezzel szemben csupán csekély mennyiségű CO₂-t (0,026 t CO₂/t rézkoncentrátum) bocsátanak ki a rézkoncentrátumban nyomokban megtalálható szén oxidációjával.
- 25 Ezenkívül eddig nem tisztázott, hogy a tüzelőanyag-referenciaértéken alapuló kiosztás – a rendelkezésben megjelölt célból történő tüzelőanyag-égetésnek és nem mérhető hő ilyen célból történő termelésének tényállási eleme mellett – feltételezi-e azt is, hogy a tüzelőanyag-égetés elsődleges célja a hőtermelés.
- 26 A jelen ügy sajátossága abban rejlik, hogy felhasznált rézkoncentrátum egyúttal a nyersanyag és azon éghető anyag is, amely a termék előállításához szükséges hőt termeli. Amennyiben a tüzelőanyag-referenciaértéken alapuló kiosztás tekintetében a rézkoncentrátum felhasználásának elsődleges célját kell figyelembe venni, felmerül a kérdés, hogy e feltétel teljesül-e akkor, ha a nyersanyagként történő felhasználással és a tüzelőanyagként történő felhasználással kapcsolatos cél egyenrangúan fennáll („dual use”).
- 27 Az sem tisztázott, hogy a 2011/278 határozat 3. cikkének h) pontjában szereplő tüzelőanyag-referenciaérték értelmében vett tüzelőanyag feltételezi-e a tüzelőanyag helyettesíthetőségét, és hogy a jelen ügyben milyen következményekkel járna az ilyen feltétel. A felperes azt állítja ugyanis, hogy 2008-ig a rézkoncentrátum mellett nehéz tüzelőolajat is használt (kiegészítő) tüzelőanyagként.

A második kérdésről

- 28 A kérdést előterjesztő bíróságnak az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdéssel kapcsolatos fejtegetései teljes mértékben megfelelnek azon fejtegetéseknek, amelyeket a bíróság a C-126/20. sz. ügyben előterjesztett előzetes

döntéshozatal iránti kérelmében az ottani, előzetes döntéshozatalra előterjesztett ötödik kérdéssel kapcsolatban tett.

MUNKADOKUMENTUM